

A. P. o Sv. B.

Kakšne so obresti in pogoji za posojilo pri agrarni banki?

Odgovor:

Glede posojila vprašajte naravnost pri Podružnici priv. agrarne banke v Ljubljani, kjer boste vse potrebno zvedeli.

A. P. v Sv. B.

Kako je merilo obstoja za pravico ubožnih spričeval pri malih posestnikih?

Odgovor:

Glede ubožnih spričeval je merilo za izstavljanje, ako ne plačate več kot 20 Din neposrednega davka. Oproščeni pa ste le taks.

A. S. v H.

Moj sin se je že 13 mesecev učil trgovstva, nakar ga je trgovec nagnal. Učne pogodbe ni bilo. Zdaj pa sin ne more drugje stopiti v trgovino. Ali lahko iztožim dnevnice?

Odgovor:

Ako niste imeli pogodbe s trgovcem, imate samo pravico do spričevala za 13 mesecev, če je bil sin prijavljen pri trgovskem gremiju, če pa ne, pa prijavitelja trgovca pri pristojnem trgovskem gremiju, kjer mu bodo naložili primerno kazen. Sodno postopanje opustite, ker nima pravice sinko do odškodnine. Če dobite spričevalo in še sin danes ni prekoračil starosti 19 let in 3 mesecev, ga lahko sprejme drugi trgovec. Sicer pa lahko gremij napravi izjemo. Obrnite se torej na pristojni gremij radi sprejema.

L. K. v H.

Notar mi je napravil neko pogodbo. Visoko je računal. Advokat bi manj. Ali se da kaj napraviti?

Odgovor:

Notar vam je za pogodbo računal po tarifi, ki jo imajo. Če pa kateri odvetnik računa manj, je to njegova stvar, če vam kaj popusti. Notarja prisiliti k temu, ko je delo že izvršil, je nemogoče.

L. K. v H.

V eni občini stane hišna tablica 12 Din, v drugi 25 Din, kako je to?

Odgovor:

Vsaka občina ima pravico tudi brez dovoljenja lastnika nabiti hišno številko in za to zahtevati primerni znesek za stroške in delo ob vsakem času. Različne občine računajo to različno.

L. K. v H.

Ali lahko zahteva župan 1 Din za svoj podpis pri podaljšanju živinskega potnega lista?

Odgovor:

Za sebe ne sme računati, če pa računa za občino, je to v občinskem proračunu in pri občinskih sejah tako sklenjeno.

P. R. v B.

Imam kravo, ki je tele povrgla. Tele sem prodal, krava je pa zelo občutljiva ter ne pušči molzti, zdaj pa ji je tudi mleko minilo.

Odgovor:

Ker je krava najbrže kožno bolana in je takih bolezni več vrst, boste že morali kravo pokazati živinozdravniku, da on najde bolezen in vam nasvetuje zdravlila.

»Inficin« kot sredstvo proti ščurkom.

Prijatelj našega lista nam piše, da je prašek »Inficin« sredstvo za uničevanje ščurkov. Dohi se v drogerijah. Ker smo že v predzadnji številki med vprašanji in odgovori navedli neko sredstvo, navajamo tudi še to.

Odgovor:

Gasilni aparat ste morali tekom treh dni iverški staviti na razplago, sedaj je prepozno. Svarenja pred nakupom pa ne moremo pri-

občiti, ker nečemo priti s sodnijo v stik. Povemo samo to, da nikar ne verujte vsakemu agentu!

Svinjska kuga. Po podatkih banskih uprav za čas od 1. do 15. januarja vlada svinjska kuga v naši državi v 130 občinah s 622 okuženimi dvorišči. Ta kuga se pojavlja pri nas večidel v poedinah slučajih, izvzemši nekih okuženih krajev v področju Moravske in Dunavske banovine, in to v onih krajih, kjer se redi mnogo svinj, kjer se svinje gonijo na skupni pašnik in se tako med sabo pomešajo. Ta opasna svinjska bolezen se pojavlja v veliki meri tudi v drugih evropskih državah, tudi v onih, iz katerih se uvažajo svinje v Avstrijo. V Madžarski, koja je teritorijalno mnogo manjša od naše države, vlada danes svinjska kuga v 281 občinah z 977 okuženimi dvorišči, celo v sami Avstriji, koja je teritorijalno istotako manjša od naše države in katera redi precej manj svinj, vlada ta bolezen v 87 občinah s 172 okuženimi dvorišči.

Šmarje pri Jelšah. Sadjerejska podružnica je imela zadnjo nedeljo svoj občni zbor, na katerem je bil izvoljen za predsednika Ivan Novak. — Občina okolica Šmarje je naročila šest novih sadnih brizgaln ali škropilnic; prispeva tudi k nabavi arborina, kakor tudi Sadjerejska podružnica toliko, da bo stal arborin le 7 Din. Vidi se, da ima občina pod podžupanom g. Turkom v resnici namen povzdigniti naše kmetijstvo. — V srezki cestni odbor je bil imenovan neki Ivan Turnšek iz Kostivnice. Ko se je poslal dekret in vabilo k proračunski seji, je občina odgovorila, da ga sploh ni v občini. Občina Ponikva, ki ima blizu 20 km banovinskih cest, in Šmarje okolica sploh nista zastopani.

Deske, štupe, štafelne, late, lepe krajnike in vinogradno kolje prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

★

O perutninskih boleznih.

Pri domači perutnini se pojavijo najrazličnejše bolezni, nalezljive, ozdravljive in neozdravljive. Najbolj nevarne so: perutninska kolera, tifus, jetika in davica.

Na kolero

Obolijo lahko vse vrste domače perutnine. Žival pogine nagloma kar čez noč ali po daljšem bolehanju. Pri tem je žival počasna, ne žre, težko sope, ima vročino, drisko ter vidno hujša, blato je belorumenno, pozneje zelenkasto in pomešano s krvjo.

Pri raztelesenju je opaziti na srcu krvave pike, na jetrah rumene pike, čreva so vneta.

Bolane živali je treba takoj, ko jih opazimo, pobiti in trupla sežgati. Še zdrave živali je premestiti v čist, neokužen hlev in nato kar po vrsti pod nož in v lonec. Kurnico in vso posodo, iz katere so kokoške jedle in pile, je razkužiti s 5% kreolinovo raztopino,

stene kurnice je prebeliti z apnenim beležem, kateremu je primešan kreolin.

Tifus.

Obolijo piščanci, kokoši, race, pure in fazani. Piščančki dobijo kuštravo perje, peroti puste viseti, težko dihaajo, ne žro, imajo drisko, mnogokrat nastopi krčevita smrt. Enkrat okužen, lahko poginejo zaporedoma vsi piščančki. Prestali zaostajajo v rasti, ostanejo pa okuženi in prenašajo bolezen naprej. Okužene kokoške nesejo nerodno, zlivajo jajca, včasih poginejo kar nagloma.

Pri raztelesenju je opaziti pri piščancih vnetje črev ter rumenkaste pike na srcu, jetrih in pljučah. Kokoši imajo nepravilno razvite rumenjake v jajčniku ter je opaziti spremembe na srcu in na jetrah.

Vse bolane hirajoče živali je takoj ubiti in trupla sežgati. Kurnico je temeljito razkužiti. Ostale domnevno še zdrave živali niso več uporabljive za plemo, tudi niso jajca uporabljiva za valjenje, ker se bolezen prenese od petelina na kokoš in na jajce, od jajca na piščec, po blatu se okužijo vsa piščeta. Bolezen se tako širi kar naprej ter lahko ugonobi perutnino cele vasi.

V slučaju pojava te bolezni je najbolj priporočljivo, da se bolane živali takoj uničijo, na videz zdrave pa pravočasno zakoljejo in porabijo.

Tuberkuloza (jetika).

Na kateri zbolijo kokoši, pure, golobi, papige, kanarčki, divja perjad, redkeje vodne ptice (gosi in race), se razvije zelo počasi. Prve mesece po okuženju se bolezen ne opazi. Ščasoma žival še bolj shujša, ima blede rožo, ne nese jajc, semtjerja dobi drisko in ohromi.

Pri raztelesenju vidimo na jetrih, vranici (slezenu) in črevah, včasih tudi na drugih organih, belorumene pike razne velikosti.

Bolane živali je takoj ločiti od zdravih, kurnico pa temeljito razkužiti. — Najvarnejše je, vso perutnino polagoma zaklati in porabiti, ker se bolezen vleče leta in leta ter povzroči veliko škodo. Perutninska jetika je prenosljiva na domače živali, posebno na svinje, in tudi na človeka.

Davica.

Vzrok ji je prehlad. Jezik, kljun in grlo so obloženi z rumeno sluzjo. Izcedek zamaši nosne odprtine, žival hropeče diha, očesi zatečejo, trepalnice so zalepljene z gnojno tekočino.

Težko obolele živali je pobiti in truplo sežgati. Lažji slučaji so ozdravljivi. Predvsem je držati živali v suhem, toplem prostoru ter jih varovati pred prepihom.

Vse omenjene bolezni so nevarne in lahko ugonobijo pri nepazljivosti vso perutnino velikega okoliša. Obolele živali zdraviti, ni svetovati, ker je zdravljenje skoraj brezuspešno. V vsakem slučaju je najboljšo, da takoj pobijemo bolane živali ter njih trupla sežgemo. Na videz še zdrave živali spravimo v čist in zdrav prostor, kurnico razkužimo prav temeljito. Perutnino zakoljemo in uporabimo v doglednem času, da imamo še vsaj nekaj koristi od nje.

Ne prodajajte domnevno zdravo kuretino iz okuženih kurnikov živo drugam, ker se tako bolezen prenese in okuži še zdrave okoliše.

Slučaje kužnih bolezni pri perutnini je naznaniti pristojni oblasti, ki ukrepe vse potrebno in da točna navodila za razkuženje.

Druge, manj nevarne perutninske bolezni so ozdravljive.

Nahod dobijo kokoši od prehlada. Žival kiha, tolče z glavo po tleh sem in tja, iz nosnic se cedi sluzasta tekočina. Nahod preneha, če držimo živali v gorkem, suhem kurniku, kjer ni prepiha.

Pika se napravi na koncu jezika. — Vzrok je pretopla mehka hrana. Namazati je treba jezik z oljem ter pokladati pravilno hrano.

Ozebljina se prikaže na roži, bradi, zaušnicah in nogah. Vzrok je ostra zima in vlažni hlev. Ozebljino zdravimo z obkladki s svinčeno vodo in mazanjem z borvazelinom. Kokoške, katerim je vsled ozebljine odpadla roža ali brada, opitamo in zakoljemo, ker popusti jo v nosnosti in jih torej ni vredno držati dalje. Obvarujemo kuretino pred ozebljenjem s tem, da jo v hudem mrazu, posebno v sneženem metežu, držimo v suhem hlevu, noge, brado, rožo in zaušnici pa ji namažemo z mastjo ali oljem.

Hrastave apnene noge povzroči neki zajedavec. Z mlačno milnico, maznim milom ali petrolejem namažemo noge, nakar previdno odločimo hraste. Zatem namažemo noge s kreolinovo raztopino (s kurjim perom ali čopičem). Čez 24 ur namažemo noge z vazelinom, karbolovo mažo ali peru-balzomom. To vse pa opravimo najbolje večer, ker ima žival ponoči mir.

Drisko dobi perutnina od prehlada. Proti tej bolezni je dobro pokladati kuhan riž, kuhano proseno ali ovseno kašo.

Zaprte pride od neprave hrane. Pomaga olje, katerega vlijemo po eno malo žličko v kljun.

Trdo golšo (krof) povzroči preobilna hrana. Tako trdo golšo je treba prav previdno premečkati, v kljun pa vlijemo žličko ricinovega olja, ali damo za oreh masti.

Napihnjena mehka golša nastane vsled kipeče (skisane) hrane in preobilne hladne vode. Odpravimo to bolezen, če damo živali malo žličko vode, kateri primešamo malenkost (za prosno zrno) salicila (dobi se v lekarni in drogeriji).

Rane, nastale vsled vreza na črepinjah, vbodi od bodeče žice ali kljuna, izmijemo s čisto mlačno vodo, nato pa namažemo z arniko. Na močno krvaveče rane napravimo obvezo z vato. Ranjeno kožo ali brado je namazati z oljem.

Pri omotičnosti vsled vročine pomagamo s tem, da polijemo na glavo živali hladne vode ter držimo žival par dni pri pičlejši hrani. Dobro je dati malo ricinovega olja.

Šibke (slabe) noge, vsled katerih kokoške rade posedajo, so posledice slabe krme. Ker je žival podrejena ter slabokrvna, ji pokladamo dobro močno hrano, n. pr. pšenične otrobe, ovseni zdrob (šrot), zmlete kosti (kostna moka), ribjo moko i. dr.

Misanje kokoši zahteva pozornost go spodinje. Predvsem je kokoši varovati pred prehladom. Potrebna je močna hrana, ribja moka ter laneno seme, da zamore perje hitro dorasti.

Kokoške imajo včasih to slabo lastnost, da pijejo jajca. Tega jih odvadi mo, če napolnimo izpihnjeno jajčno lupino z gorčico (ženofom), ter to jajce položimo v gnezdo. Ko kokoš okusi grenkoto gorčice, se ji vdruči ne bo de ljubilo, jajce naključati.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 7. februarja so pripeljali špeharji na 98 vozov 313 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10 do 24 Din, špeh 14 do 16, Krompir 9.75 do 1.50, čebula 2. Pšenica 2, ječ-

men 1.25 do 1.50, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.50 do 1.75, ajda 1.50, ajdovo pšeno 4.50 do 5, proso 2.50, fižol 2 do 2.50. Kokoš 35 do 55, piščanci 45 do 85, puran 70 do 100. Česen 15, Jabolka 3.50 do 12, suhe slive 10 do 12. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 32 do 36, jajca 0.90 do 1.25, med 12 do 20 Din.

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 6. februarja je bilo pripeljanih samo 87 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 7—9 tednov stari komad 150—200 Din, 3 do 4 mesece stari 250—390 Din, 5—7 mesecev stari 490—550 Din, 8—10 mesecev stari 600—700 Din, 1 leto stari 900—1100 Din, 1 kg žive teže 8—10 Din, 1 kd mrtve teže 10—12 Din. Prodanih je bilo 31 svinj.

Knjige.

Gremo v Korotan. Čitanka o Koroški za mladino. — V spomin na desetletnico plebiscita na Koroškem je izdala Slomškova družba v Ljubljani knjižico za mladino o Koroški. Knjižica obsega popis slovenskega dela Koroške, njen zgodovinski pregled, popis slavni koroških Slovencev, razne koroške pravljice in pripovedke, črtice iz življenja na Koroškem, slike o bojih za Koroško, narodne koroške pesmi in uganke. Knjiga je za mladino zelo posrečno sestavljena in jo bo mladina gotovo rada čitala. Opremljena je z lepimi slikami in ilustracijami. Dobro bo knjižica služila zlasti pri pouku zemljepisa, zgodovine in narodnega jezika. Zato ne bo smela manjkati v nobeni šolarski in učiteljski knjižnici. Stane 20 Din in se naroča v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

*

Obsodba je bila izvršena

Koncem leta 1890 je doživel krmilar jadrnice »Celestial Empire« v indijskem mestu Rangoon to le, kakor je pri povedoval sam:

»Popoldne sem zapustil ladjo in se podal po mestu Rangoon, da si ogledam trgovine. Med pohajkovanjem sem srečal našega mornarja Jima, ki je bil rodom Irec, neverjetno velik ter močan liki slon. Na jadrnici se ga je

Januš Golec:

Guzaj.

Zavedal se je tudi, da bodo šla od uboja na njivi v št. Jurju na njegov račun vsa tolovajstva, ki se bodo dogodila daleč na okrog. Če bo že krivec vsem hudobijam in nepoštenostim, se je moral tudi nekoliko oddolžiti za te oddolžitve in v to svrhu je potreboval več ter do zadnjega izdihljaja zanesljivih pomagačev. Je že imel svoj svet tovarišev ter somišljenikov, katere je organiziral z živo besedo od moža do maža. Ta organizacija se je morala čutiti ter zavedati, da je celota, kateri načeljuje brezpogojno čez imetje, življenje ter smrt on po človeški hudobiji med razbojnike in tolovaje natirani Franc Guzaj.

Nekaj dni pred sv. Florijanom je obiskal vse najzvestejše in jim zaukazal udeležbo pri florjanjevanju pred vzhodom solnca na 687 m visokem

vrhu Rudenca, ki se dviga nad enakoimenovanim in gosto pogozdenim grebenom med župnijo Olimje in Loko pod Žusmom. V teh gozdovih je bilo čisto varno. Le tu in tam je stopal po teh malodane tedaj nedostopnih šumah kak lovec, gozdar ali ogiljar, orožnik še gotovo nikdar ne! Tukaj je hotel videti zbrano svojo četo, da se jej predstavi kot glavar in jej razgrne načrte za bližnjo bodočnost. Ni se motil in varal Guzaj v svojih upih. Ko je stopil on na Florijanovo na Rudenški vrh, je plapolal tamkaj že mogočen ogenj, ki je osvitljeval obraze lepega števila mož, ki so tvorili stebre njegove organizacije. Hušnili so pokoncu, ko je stopil med nje glavar, ki je stisnil vsakemu roko in jim velel sesti. Najprej nekoliko zabave in potem dolžnostni del florjanjevanja. Že za prvo proslavo so se guzajci dobro založili z vsem potrebnim za vzdrževanje dobre volje. Starejši možje so pekli na ražnjih prolenke, mlajši so donášali dračja in iztakali iz steklenic v velike lončene pinte vino ter slivovko. Od kod so priromali ti božji darovi na sicer prvič tako

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

